

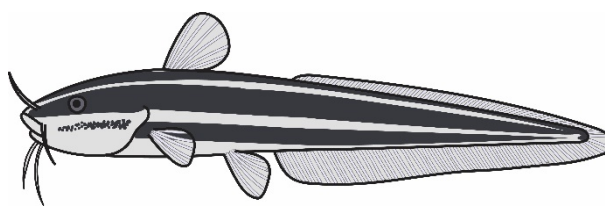
Progasti morski som (*Plotosus lineatus*)

Opis: Morska riba iz družine Plotosidae, ki v dolžino meri do 30 cm. Telo je podolgovato, sivočrne barve, z dvema belima, ozkima vzdolžnima progama. Ima dve hrbtne plavuti, od katerih je druga podaljšana in povezana z repno, ta pa s podrepno plavutjo, tako da je celoten zadnji del telesa obdan s sklenjeno plavutjo. Okoli ust ima štiri pare brkov. Prvi žarki prve hrbtne in prsnih plavutih so strupne žleze. Mladostni osebki se združujejo v tesne jate.

Podobnih vrst v Evropi ni. Vse druge podobne ribe živijo v sladki vodi, nimajo belih prog in združenih plavuti. V Aziji je še več vrst iz rodu *Plotosus*, ki so podobne, vendar pa, bodisi nimajo svetlih prog ali pa so te zelo neizrazite. Pojav teh sorodnih vrst v Evropi je sicer malo verjeten, saj so naravna območja razširjenosti zelo oddaljena in te vrste tudi niso zanimive za trgovanje.

Progasti morski som (*Plotosus lineatus*)
Foto: Jens Petersen, CC-SA 3.0

Progasti morski som (*Plotosus lineatus*)
Risba: Paul Veenvliet

Izvor: Obalne vode Rdečega morja, vzhodne Afrike, večjega dela Azije ter severa Avstralije.

Status v Sloveniji: V Sloveniji se vrsta za zdaj ne pojavlja. Kot invazivna vrsta je prisotna, v vzhodnem Mediteranskem morju, od Turčije do Egipta in Tunizije, in se še naprej širi (Galanidi et al., 2019).

Habitat: Naseljuje najrazličnejše tipe obalnega morja z globino vse do 80 m. Naseljuje habitate s peščenim in kamnitim dnom ter koralne grebene. Občasno v estuarijih vstopa tudi v brakične vode.

Poti vnosa: Lessepska selivka, ki se je v Mediteransko morje razširila prek Sueškega prekopa. V preteklosti so jih imeli tudi v nekaterih morskih akvarijih.

Vplivi: Kjer se progasti morski somi nahajajo v velikem številu, lahko zmanjšajo število morskih nevretenčarjev, s katerimi se hranijo in tako tekmujejo za hrano z domorodnimi vrstami rib. Strupeni trni lahko ribičem in kopalcem povzročajo boleče vbodne rane (Galanidi et al., 2019).

Literatura:

Galanidi, M., C. Turan, B. Oztürk & A. Zenetos, 2019. European union (EU) risk assessment of *Plotosus lineatus* (Thunberg, 1787); a summary and information uptake. J. Black Sea/Mediterranean Environment 25(2): 210–231.

Povzeto po: Kus Veenvliet, J. in P. Veenvliet, 2020. Opisi izbranih invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo. Poročilo naloge: Materiali za ozaveščanje o invazivnih tujerodnih vrstah. Izvajalec: Zavod Symbiosis, so.p. Naročnik: Ministrstvo za okolje in prostor.